

Sosialistiskt ungmannaafelag og arbeiðararørslan

Av misgáum er okkurt komið skeivt fyri í somu grein í valblaðnum hjá S.U. Ti verður hon prentað er.

Søgan um menniskja hevur altíð verið merkt av stríðnum millum tey, ið eiga og tey ognarleysu.

Tann privati ognarrætturin, ið førir við sær kapitalismu, skapar egoismu, órætt og gevur teimum fáu stórar møguleikar.

Arbeiðarin skapar við arbeiði sínum virði. Afturfyri fær arbeiðarin lön.

Tað, ið er skapt, er meiri vert enn tað, ið arbeiðarin fær.

Hetta kalla vit meirvirði.

Og hetta meirvirði fær arbeiðskeyparin.

At tey fáu hava fingið óskerdar møguleikar, hevur gjørt at:

— Tey riku londini mergsúgva tey fátaðu.

— At fjöldin bert hevur fingið ein evarska litlan part av rikidøminum.

— At náttúran verður týnd og javnvágin verður órógvad.

— Ávirkjanin frá multinationalum fyriteikum gerst bara stórri og stórri.

— Krigshóttanin veksur í hvørjum, og í krignum er arbeiðarastættin tann, ið skal gjalda og harafturat er tað arbeiðarin, ið gerst kanónfóðin.

Í heila tikið verður ávirkjanin hjá tí einstaka menniskjanum minni og minni.

Okkara samfelag er merkt av borgarligum virðum og

vanum, og sagt verður mangan »enhver er sin egen lykkes smed«. Móti tilikari egoismu seta vit hitt sosialistiska samfelagið, har øll hava javnbjóðis rætt.

— Menniskjuni skulu í felag avgera, hvussu samfelagsgongdin skal vera.

— SU er imóti skráseting av lönarbeiðarum.

SU vil virka fyri:

— At arbeiðseftirlitið má virka nógv betur.

— At arbeiðslækni verður settur.

— At arbeiðsfólk verða skúlað, soleiðis at tey betur eru før fyri at krevja sin rætt.

— At arbeiðarháskúli verður settur á stovn.

— At framleiðslan skal stýrást av fólkinum og ikki øvugt.

Mótvegis egoismuni í tí kapitalistiska samfelagnum seta vit samanhangið.

Tað skal kennast trygt at liva og hjálpast.

Tær loysnir, ið arbeiðararørslan og flokkurin fremja, skal breið semja vera um, so undirtøkan er so stór sum gjørligt.

Tað grundleggjandi órættvís, ójavnin og klassamunurin eru enn galdandi í okkara samfelag. Tað vil so vera, so leingi privati ognarrætturin er halgaður, og fólk ikki krevur demokratiska umboðan í nevndum, í virkjum, skipum o.s. fr. har land og kommunur hava veitt stuðul.

Arbeiðararørslan og flokkurin mugu alla tíðina arbeiða imóti endamálinum: Sosialistiska fólkaheimið Føroyar.

★

Sparikassamaður — tagnarskylda

Havi verið goður við sparikassan, síðan eg byrjaði at fortjena pengar. Eg var tí skelkaður á politiskum fundi av Sandi at hoyra í útvarpinum, at sparikassastjórin har upplýsti, hvør eigur pening í sparikassanum — ella soleiðis skilti eg tað, at javnaðarfólkini eiga stersta partin av peninginum í sparikassanum á Sandi.

Eg má tí spyrja, skal Føroya Sparikassi — fólksins peningastovnur, nú eita FÓLKAFLOKSINS PENINGASTOVNUR?

So vænti eg og fleiri við mær nýðast at finna annað stað, tí eg leggi einki í at vera útpeikaður. Helt har var tøgnskylda.

Eldri kundi í Sparikassanum

Brekkmaður kvøður

Lag Jens Vejmand

Eg havi nógv at gera, tí valg í hondum er, og royni agitera, so eingin stemma fer. Á mót trúgvur gangi, so stutt er eftir tíð, eg ung og gomul fangi, teim gevi smil so blíð.

Tað sum her mest umræður, tað er at sleikja nógv, eg eri rættur maður, og havi høga prógv. Um prædikumenn haldi, jú tað ger mun min sann, tað ókir væl um valdið, øll siggja at EG kann.

So tíðum eg mann práta við minni mentar menn, og fyri teimum gráta, »mær manglar stemmur enn«. »Jú, eg uppi teg stemmi og konan ger tað við«. Eg vendi rygg og flenni, nærum kjálkin fer úr líð.

Í telefon eg liggi til fólkið ringja má, enn fleiri stemmur tryggi, vil sess min aftur fá, eg snari norður, suður, har sum eg siggi kjans. Á tremur er min muður: VISIÐ STAVNAMANNI ANS.

Hjá nøkrum ringt er skilið, ei hava telefon, tá fari eg við bili, og stækki inn í lon, men kemur í meg ívi, ei oyðsl mitt bensin, tá postkort heldur skrivi, avstað fer mangt dusin.

Og hetta væl seg loysir, góðtrúgvíð fólkið er, av lyftunum útoysi, um eina betri verð. Um tey vit ikki halda, nei, mær ei munar tað, bert EG og MINIR valda, er hugsan min hvønn dag.

Tó kommunistatrollið ei spøkir nú sum síðst. Teir spæla nú á vølli, vit hava teimum hýst. Vit vunnu síðsta valið, við at siga fólki frá, bert borgarliga stýri kundi bjarga Føroyum tá.

Tó ikki aðrenn valið, eg greiði nøkrum frá, í orðavavstri spæli, vit stuðla stór og smá. Men ei tey mugu vita, aðrenn stemman komin er, tá vit á kassa sita, ei eitt oyra til tey fer.

Best fyri okkum sjálvar, ið eiga henda flokk, av okkum hvør seg bjálvar, bert vit nú fáa nokk. »Lat okkum STÓRU ráða, tey smáu — hvat um tey??? Ivaleyst hjá teim at fáa pening fyri mjólk og breyð.

Antibrækk

Harmasøgan um brennistøðarmálið

Litið frættist um, at Føroya Kommunufelag, meirilutin av býar- og bygdaráðunum og onnur viðhaldsfólk fegnast um, at tað umsiðir tykist at vera greitt at byggja eina ruskbrennistøð fyri alt landið at kalla. Men hósvikingar og onnur í Sundalagnum, sum eru imóti at fáa brennistøðina við Air, eru hørm um hesa loysn. Tað skilji eg væl. Eg eri ikki sannfærdur um, at hetta er nokur góð loysn júst har.

Hetta marghættliga málið verður dúgliga brúkt í valstríðnum — ikki imóti teimum, sum elvt hava flokjuna, men móti teimum óræddu, sum vist hava ábyrgd í hesum málinum og sum virdu kommunala sjálvsavgerðarrættin.

Opportunisturin Pauli Ellefsen var ikki millum teir síðstnevndu.

IRF er ein felagsskapur á breiðum grundarlagi, umboðandi flest allar kommunurnar í landinum. Uppgávuna hjá IRF kenna øll. Teir sakkønu og okkara myndugleikar vóru komnir til, at frægasti mátin at beina fyri tí alt vaksandi nøgdini av ruski var at brenna tað, helst í einum stórum ovi, sum eftir kravi frá táverandi samgongu á tingi skuldi lata varman til idnaðarendamál. Tí

varð ikki bygt á Fossdalsbakka, sum ætlað, men avgjört at byggja á Høganesi.

Alt tóktist at vera í lagi, til góðseman varð spilt av einum fornermaðum tjóveldismanni á Toftum. Rakstrarrópin um dálking fingi harðmæltu undirtøku, eisini frá landslækanum, sama landslækna sum stutt eftir góðkendi, at sama ruskbrennistøð kundi byggjast við Air!! Hvørjum luktar hetta av?

Tá ovasti heilsuymyndugleiki frámælti, tók landsstýrið tað til eftirtektar. Men landsstýrið fekk ikki sama møguleikan við Air. Spurningurin um bygging var avgjörður av IRF og kommunalu myndugleikunum, meirilutanum av bygdarráðum í Føroyum, Yvirkirðingarnevnd og yvirheilsunevnd góðkendu ætlanina, so landsstýrið skuldi bara taka støðu til tilmálið frá lögtingsnevnd um at staðfesta tað av Hvalvíkar bygðaráð samtyktu broyting í byggisamtyktini (at ókið kundi brúkast til idnaðarendamál).

Tað gjørdi meirilutin í landsstýrinum — sum tað skilst av litlum huga og undir trýsti. Málið skuldi avgreiðast nú, annars syndraðist kommunufelagsskapurin og tað fór

at verða seinur dagur, aðrenn nokur frægari loysn kundi fáast av hesum vandamáli, sum dálkingin er.

Kundi landsstýrið ikki havt gingið teimum á mót, sum mótmæltu brennistøðini við Air?

Jú, um tað vildi slept landspolitisku ábyrgdini og roynði at fáa sær lokalpolitiskan loyfrimur av tí, sum onkur longu dúgliga hevur roynt.

Tað hevði verið at tikið kommunala sjálfstýrið av ræði og lagt allan avgerðarrætt í Tinganes. Einar 40-50 mió. kr. farnar fyri skeyti, men tað sum verri er: tað hevði verið ein deyðiligur smейtur fyri kommunala samstarvi í Føroyum í mong, mong ár.

Tá ið sambandsflokkurin skilti, at hinir báðir flokkarnir fóru ikki at renna undan ábyrgdini og at tilmælda samtyktin kortini fór at verða staðfest uttan teirra atkvøður, so hoppaði hann frá, fyri umgjørligt at bjarga sær nakrar lokalar atkvøður upp á tað. Og tað er einki at ivast í, at hann fær nakrar frá teimum, sum ikki gera sær tann ómak at hugsa seg um.

Sjálfstýrisflokkurin tekur sum áður fylgjurnar av at fara ein ábyrgdarfullan landspolitikk heldur

enn lokalpolitikk, hóast tað — sum í hesum føri — møguliga hevði givið okkum onkra atkvøðu í Sundalagnum.

Vit eru fleiri sum halda tað vera litið hopti í at byggja eina ruskbrennistøð júst har. Vit duga illa at hugsa okkum alskyns rusk hóska saman við krøvum um avgjört reinføri. Men teir sakkønu siga, at við ymsum trygdartiløkum, er einki at óttast. Teir sum avgerðina hava tikið — bygdarráðini — hava lurtað eftir hesum ráðum. Latum okkum vóna, at so verður, og at vit fara at fáa eitt reinari umhvørvi og gagn av hesi loysn fyri alt landið og ikki til ógagn fyri nakran. Men vit eiga eisini at krevja serliga strangt eftirlit við støðini, um so er, at hon skal byggjast har ella aðrastaðni. Vit krevja eisini at trygdartiløk verða sett við onnur dálkandi virki, eitt nú at filter verða sett í skorsteinarnar á Sundsverkinum og á Landssjúkrahúsinum. Teir dálka nógv verri enn ætlaða brennistøðirnar.

Við heilsan
Sverri Egholm